

(ارتقا) نك استانبول و طشره ایچون
بر سنه لك آبونہ سی ۳۲ غروشدرد .
یومی (معلومات) غزته سنه آبونہ
اولنلره مجانا آهدا اولنور .
صحافی بالجله ارباب قلمه آچیقدر . هر الی
قلم طوتان یازده بیلیر .
اداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۴۰
نومرو لی «معلومات» مطبعه سیدر .

JOURNAL ILLUSTRE
IRTIKA

ارتقا

ادبیات ، فنون عسکریه ، بحریه ، تاریخه
تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور
نافعه و اکتجیه لی فقراتدن باحث مصور
جریده در .
میرنوع خصوصات ایچون غزته نك مدیری
سمادتلو طاهر بك افندی حضرتلرینه سراجعت
اولنور .

BUREAU :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

جمعه کونلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانلی غزته سیدر .

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

دیه جک سکر . اوت ایسته اولور ، شاعر نورسیده من اولدقجه انسجامه مالک برقاچ سطر یازدی . هیچ برشی دئمدم . صکره لری بعض مصاحبه لری ایل . طالع نك ن قدر الزم اولدیفی مخاطبمه قبول ایستدیردم . قانع اولدی . حتی ، قایل فلامارونی اوقومهدن اكا دائر سویلدیکنده تأسفخوان اولدیفی علاوه افاده ایلدی .

بونک کی ده بیکلر جه مال بوله بیلیم . بوش زمانلرده بوش بوشنه وقت کچیرمک ایچون برقاچ یارچه شعر اوقورسه ، قولاغه خوش کلیر باخسوس که اساساً تورکجه من خلقه آهنگدار برلساندر . شوا یلکده وارد که اوقوندینی وقت اهنک افراطندن اکثر تله معنیه دقت اولونماز .

بنون تفصیلاتیه آکاتسه ، علی العموم قارئین کرامت ، سوزلرک طوغرلغنه شبهه ایدم جک لری بیلیم . هیچ ظن ایتیم که اولدقجه یوجه شاعر لرمک سویه اقتدارینی بیان پولوتسون . بونلرک سرمایه حقیقه لری « وایت پرست » اولمقدن . کویا جدیدن نه قدر تبعاد بیلر ایسه شاعر یته اودرجه ده تقرب ایدیلریمش ! ایسته ، خلی تجربه دن صکره بوحقیقه مطلع اولدیفمده ، نه یلان سویلیم ، بک شعری بکنیمورم . شاعر لرده خوشمه کیم یور ، والاسلام . بومقاله ایستلیدیکی قمر اوزامیه یار رفقه طعنه مرتبه اوزاد یلور دایسه اوقدر کیمسه نك جان صیقیه جفتدن تطویلدن حد ایدیلورم .

جلال

●●●●●●●●●●

عشق ایچنده

شوراییک صحیفه نکی خاطراتی اوراق بزمده آراسته بولوردم :

نجدته

۱

خسته میسکر ؟

او ، قانی دن ایجری کیوب بوسوئی

جلوس هایون حضرت خلافتیاهی به مصادف روز فیروزده جده ده حکومت دائره سنده اجرا قلنان مراسم مخصوصه

کیتدیکه اوزاقلایور . یاقینلاشیور . فضای ایره یوکسه لیوردی . بونغمه حزینی استماع ایدوبده برقاچ قطره تأثر دوکمه مک قایل دکلدی . بوسبیله یانامک ایچنده حایق رده حق کی برحاله کلدیم . آره برده برده قاتون قاریشیوردی . کیم اولورسه اولسون ، کوزل سسلی بریده تقسیم ایتدی بز بوشرقیلری ایشیده جکر ، عودک طینی دیکلیه جکر دیه خفیف برحیتردی ظهورندن قورقارق یکدیگریزه سوز سویلمه مژدک .

بیسلم نه اولدی ده ، بوکوزل خبریه صبر ایدمده . یزندن فیزلادی . بکا دوغرو قوشه رق دیدی ، که :

— خلق بک روزکارده واراما . شلمی وریرم . اگر یوروبه جک قدر قوته مالکسه کر . اوموزیمه دایانیرسکر . سزی

جاریارق خفیف براهنک حاصل ایتمه که باشلادی .

یزندن فیزلیه رق بلکه صغوق آله جغمی بیان ایلدی . ودر حال آجیق بولان یخردی سرعته قیادقدن صکره ، یانمه کلدی . اوکده کی قولتوغک اوزرینه کلشی کوزل اوزادی . کوزلر یناقلرینک اشک کولکونه . عطوف برحاله قالدیم . آرتق برشی قونوشمه یوردق . برمدت یکمشدی . جوارده بیاض کوشکدن چالقی سسلری ایشستدک . یزندن قالفه رق یوزمه باقدی . . جامی اصلا جکنیمه رک آچاسنی سویلدم . اندیشه ایله ایلزله یه رک یاننده کی یخیرمک یالکر برقنادنی آچدی یانچوریده قالدیردندن صکره بوسسلر ده کوزل دو یولغه باشلادی ، برعود عادتا ایکله یوردی . اینن لطیف اطرافه یاییلور .

ایراد ایتدیکی زمان کیجه اولمشیدی . ردای لیل دالعه لری . لطیف کل رنگی بولوتلری ستر ایتشدی .

بن جواب ویرمدم . ایکیمزده برقاچ دقیقه ساکت قالدق . نهایت بوحرکتمدن معذب اولدیفی انا ایدم جک صورتده کوکس کچیردی . کال تأثرله صورتی ، که :

— مضطرب میسکر ؟

ارتق تحمل ایدمدم . قاریولا بونک باش طرفه دوغری اکیله رک دیدم ، که :

— قابلی ؟ نظر مرو تکر قارشینده خسته مضطرب بولونقی قابلی ؟ برشی دوشو تو یوردم .

بوسره ده روزکار چیقمشدی . دالارک یلواشی برصدا ایله اهترازی اورتالغک سکوتی اخلا ایدر ، کی اولدی . امواج قیالره

— دور ! آرتق سویلهمه . . . باقکر شو قارشیمده ک زوالی کخه . . . دیرسکرینی ماصیه دایامش ، باشی آوجلری ایچنه آتش دوشونیور ، دوشونیور دکل ، کورورومیسک طلعت . . . اومرر ماصا اوستنه دوشن کوز یاشلرینی کورورومیسک ؟

طلعت ، غیرمتزل برنظرینی بو آغایان آمدن چوره رک ، یکی کلن بیرادن بریودوم ایچره رک . دیدی که :

— کیم بیلیر نه درد دی وار ؟ براق اون . . . بلکه سویبور ، سن بنی دیکله : یارب کیمه . . . نوری دیدی که :

— بوقادینک قوجه سی واری ؟

— اوت . . . بودالا ، احمق ، بونکله برابر شیق برشی ارازی دیورلر . . . نوری بوزی قیزاردی . سس ، دمین خفیف اولان سس شیدی برطوبکی پاملادی :

— دیک . . . زوالی چوجوق . . . هر اواحقه برخیر ووریورسک . . . اونلر سکا نه پایدیله ؟

اونی قوجه سندن بوشاوب آلتی ایستریسک ؟ باق سرخوش دکم . . . دوغرو سویلورم : سن برآچفسک طلعت ؟ . . .

طلعت کوله رک ، یوقاری دوغرو بوکولمش . . . دوداقلرینه بیقلرینی پارماغیله اوقشایوب براهتراز ویره رک :

— چوقی ایچدک نوری ؟ نه سویلیورسک ؟ . . . دوغرومی بو . . . نوری قالدی :

— بن کیدیورم . . . دیدی . . . اوکا متخیرانه بان طلعت هایتورق دیدی که :

— زوالی ، بنی خبر ، قاریسک ناموستنه اعتماد ایدن برزوی نیچون اورورسکیز ، نیچون اولدرورسکیز ، اوه سزه نه یایدی ؟ باشقه برشکار آرامازمیسکر ؟ الله ایصهارلادق ، طلعت . . . یک متاثرم . . . بن جیالی به کیدیورم . . . نوری چیقدیفی زمان عصمت ، کوز یاشلرینی سیله رک ، جیندن برفوطوغراف چیقاردی .

برفوطوغرافه ، برتک کوزلوکله یه باقدی ، طانیدی ، انستانانه خطا ایتمه مشدی : منیرک دکانه کیردن شیق بوایدی .

دیمک ، هرشی بیتش . . . کندی کندینه دیدی که :

— رازی به هرشی سویلهمه لی . . . صکره بومکتولری بولالی . . . بکنی ، برآدمه قارشنی سنک زوجه ک . . . دمان یایدی . . . چیقیم چیقیم . . . آرتق بوغولیورم . . . زوالی رعنا . . . صکره بیلم ناصل برحس مبهم ایله علاوه ایتدی :

دردبار ! عجا اوده . . . سسی بوغازنده فیصلدی . . . بیراخانه دن چیقارکن ، دالغین دالغین یورویور ، حالبوک شمسه - آچینلامش اولدیفی حالده یارماقلری آراسنده سالان یوردی . . . زوالی فرقنده دکل . . . ایچمه بریغور دوشیوردی . . .

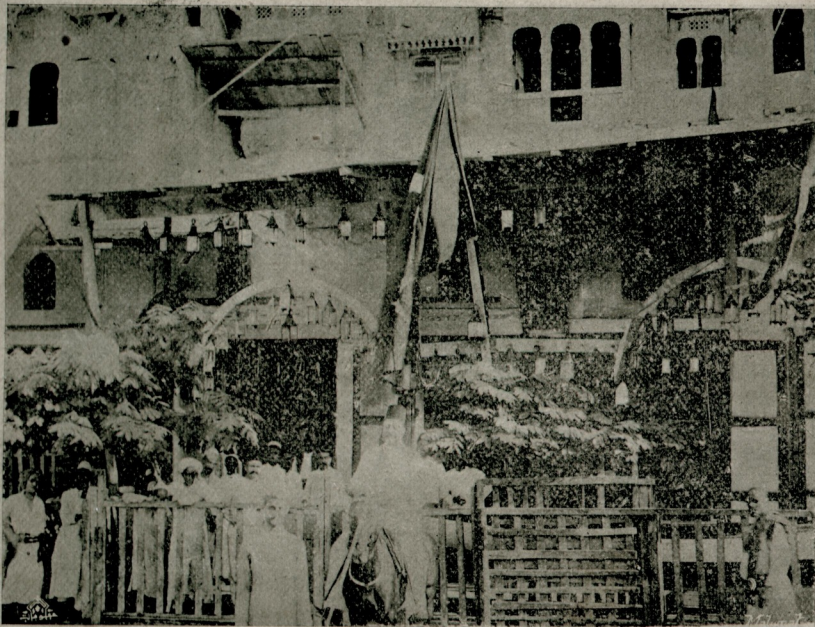
[مابعدی وار]

ارتقالک حکایه تفرقه سی ۲۲

تحریر ملال

محرری : محمد جلال

— ای ؟ جواب . . .
— جوابی ده آلدیم . . .
— صکره . . .
— یارب ایشام اورادیم . . .
نوری بیرا قدفی بردن بوشالتدی :
— اوخ ! ایلول ایچنده یز . حالا بیرار صوثوق . . . هله بردانه ده ، ایچم . . . ایلمازی طلعت . . .
— کتیرسین ائندیم ، کتیرسین . . . ها . . .
اونی سویلیمه جکدم . . .

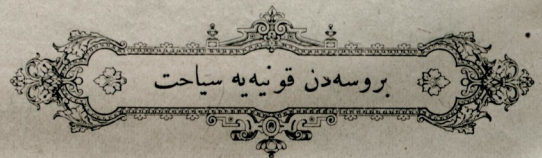

نچرەنك اوكه قدر كوتوره جكم ..
 بيلسه كره؟ بكا بوسوزلر نسيم سحر كې
 حيسانتخس اولدى . وجودىك او آنده
 اكتساب قوت ايلديكى حس ايتدم ايتدم .
 شيمدى بوسوزلرى بردها ايشتمك ايچين
 بوتون حياتى فدا ايدرم برمدت قيملادم .
 اوده ياقلاشدى . المى طوتارتق نى يره
 ايندىردى . جسم لطيف اوزينه يالكر ايكي
 يارمى تماس ايندىردم . بوحركت ظالمسى
 ايچندى . اوزمان حس ايشديكم سعادتك
 ناميريله عادتاً مست اولمشدم . هيچ برسوز
 سويلمه كه اقتدارم قالماشدى . كندينه
 تشكر مقامنده صرف ايدهجك ايكي ربطىز
 كله بولامدم . يالكر . اوسباد . طاغالى
 صاچلرينك بوكوملارنى اوقشامقلا اكتفا
 ايتدم .

[مابدى وار]

نامق صدرى

جلوس هايون . حضرت خلافتناهي به مصادف روز فيروزده جدهده حجازرژى توتون دآره سنك تربيناقى

بروسه دن قونيه سياحت

سياح : محمدضيا

[۱۱۹ نجى نسخه مزدن مابعد]

لرندن (كيخمرولك معاصرى بولنان برقراله عطف و استاد ايدور . هر حاله بروسه
 بر شهر قديم وجسم ايدى .

ينه مورخين و محرين مشهوردن (پاين) Pline باقيلورسه بروسه ي قارتاجلى
 (آنيال) تاسيس ايتش ايتش .

شويلكه: آنيال مشهور اولان محاربه لرند مغلوب اوله رق ، بروسه كلوب قراله التجا
 ايتش و بو ائنده تاسيس ايتش ، شو حاله كوره ، بروسه نك قديم ميلاددن تخميناً ايكوز
 اللى سته اول ديمك اوليور .

مع مافيه ، اسكى شهر ك موقعى اشغال ايلديكنه شهب اوليان بروسه قلعه سنك وضعيته
 اسكى بروسه حقنده بر فكر اجمالى حاصل ايديله بيلير . او وقتك حالى و وسايط تحفظ
 و تدافيعه نك درجه سى حسيله بر شهر تاسيس ايتك لازم كادىكي زمان هر حاله بوكسك و مدافعه سى
 قولاي اوله جق بر موقع انتخاب اولور ايدى .

شايد تاسيس اوله جق بلده نك اولدقه اوزاق محللرند حاكم نقطه لر بولنسه دخى
 بوكا او قدر اهميت و يرلز ايدى ، چونكه او وقتك هر ميللى بك اوزاق محلله ايريشه من
 ايدى .

اسكى بروسه مربع شكلده اولوب غايت لذت و مبذول صولرى وار ايدى ، (لو كولوس)
 قيو طانى محاصره سنده (مهر داتى) مغلوب ايدنجه ، بروسه دخى (تريسا ريتوس)
 triarius معرفيله محاصره و بعدد ضبط واستيلا اولتش ايدى ، شو حاله بروسه شهرى
 روما باالى صره سنه كچمش و اداره دخى از میده تابع طوتولش ايدى .

ايمپراطور (تراژان) زماننده والى بولنان (پاين) Tline ك حسن
 اداره سى ساينده بروسه شهرى بك زياده مترقى ايدى . (پاين) متصف اولدبى
 تدبير و كياست حسيله بر جوق مبانى جسميه و مؤسسات نافع وجوده كتورمش و بو بايد
 كتابمزك قابليجه لر بختنده بيان و توصيف ايدلدىكي وجهله ، كوزل بر حرام دخى انشاسنه
 موفق اولش ايدى .

بروسه نك روماليلر دورننده كى حالى بر درجه يه قدر اكلا دق ، شمدى ده بيزانسلىر
 زماننده كى درجه سنه اطلاع كسب ايدم ؛ باقىك بو خصوصه شرق وقعه نويسلرى
 نه ديورلر :

انوار اسلامك مشرق بطحادن طلوع و افلاقتى متعاقب اقوام نجييه عرب عربستانك
 و الجزيره نك و حتى اناطولونيك جهات و نقاط مختلفه سنه ياييله رق نشر انوار معرفت اتمكه
 بولنشلر ايدى . انلردن صوكره دخى اقوام و قبائل تركيه مياننده عثمانلير كال شكوه
 و سطوتلريله اطرافه استيلا ايتشلر ايدى . اوزمانه قدر تركرك صيت سطوتنه بك ده
 عطف ايچين بيزانس برمدت صوكره اناطولى يه دخى توجه نظر دقت ايلمكه مجبور اولش
 ايدى .

شوصولك مصاحبه ده بروسه شهرينك زمان تاسيس و تدريجا كسب عمران ايلديكى واقوام مختلفه دن
 هانكيلرينك نه كې آثار بر اقدقلىرى ده ذكر ايديه جكر .

اولا ، روماليلر زماننده كى حالى كوزدن كچيردم .

بروسه ده ، روماليلر دورينه عا د اولقى اوزره آثار كوريله ميور ، ايشته بوققدانى آثار عمارت
 حسيله بر وقتلر (يتيقنى) ايلاتك كرسى اداره سى اولان بروسه شهر شبرى حقنده اساسى
 معلومات الله ايديله ممشدر . مع مافيه بروسه نك قرون وسطى دورنده ، معمورى نك
 بوكسك بر طبقه سنه واصل اولدينه شهب يوقدر . حتى او وقته قدر پايدار اولان آثار و مبانى
 جسميه هدم ايديله رك بر لرينه دها يكليرى يابلدىنى ميوردر . ديككه ، بوشهر ك احوال سابقه سى
 حقنده معلومات الا بيلمك ايچون رايكى روما مورخلرينك اولبايده كى معلومات مختصر دورينه
 مراجعتدن بشقه چاره يوقدر .

كشيش طاغتك سطح مانانده ، واسع بر اووه يه حاكم بر نقطه ده تاسيس ايديلان بروسه
 شهرينك اهميت موقعيه سى اشيق عثمانليرك بو قطعه يه كچوب اورادن بيزانس اوزرينه يوريش
 ايتدكلرى زمان تقدير ايديله بيلمشدر .

روماليلر دورنده بو بروسه شهرى اهميتجه ايكنجى درجه ده قالمش ، قيو طانى بو
 قطعه نك لك اهميتلى بر نقطه عسكرى سى بولنش ايدى .

(بروسىاس) ناميله ياد ايديلان (يتيقنى) حكمدار لرى بو قطعه نك نقاط مختلفه سنده
 ايكي بيوك شهر تاسيس ايدر ك كندى اسملريله توسيم ايتشلر ايدى . كشيش (بروسه سى)
 ناميله ياد ايديلان Prusa بلده سى (استرابون) كى روايته باقيلورسه (بروسىاس) نام قرال طرفدن تاسيس
 اولمشدر كه ، شو حسابه كوره ، ميلاددن بشيوز سنه اول ديمكدر . حتى بو بايد كى روايات تاريخيه ده
 بو خبرى تاييد ايديور .

مورخيندن بيزانسلى (تيه ن) Etienne [*] بروسه نك بدايت تاسيس سى ايران قديم حكمدار .

[*] بوزاك آثار و مسلك تحريرى حقنده (وثائق قديمه ادبيه) نامنده كى اثر مده بعض معلومات
 مندر جدر .